

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/384/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3712207719
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3712207719.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa V., zastúpený U. proti odporkyni X., v konaní zastúpená opatrovníčkou S., o zaplatenie 1.213,89 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 27. marca 2013, č.k. 10C/215/2012-69, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 856,66 Eur s úrokom z omeškania 8,5 % ročne zo sumy 25,69 Eur od 12.07.2008 do zaplatenia, 8,5 % ročne zo sumy 455,09 Eur od 16.04.2008 do zaplatenia, 8,5 % ročne zo sumy 283,09 Eur od 13.05.2008 do zaplatenia, 8,50 % ročne zo sumy 92,79 Eur od 12.06.2008 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne určil, že zmluvná podmienka uvedená v čl. II bod 2.3 v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 25.11.2007, SIM karta č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, je v časti: „záujemca, resp. účastník a poskytovateľ sa dohodli, že ak záujemca, resp. účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto dodatku, záujemca resp. účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10.762,19 Sk/357,23 Eur/„ ako neprijateľná neplatná. Vo zvyšku návrh zamietol. Odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania titulom zaplateného súdneho poplatku 29,83 Eur a titulom trov právneho zastúpenia 68,16 Eur právnenému zástupcovi navrhovateľa Advokátskej kancelárii X., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že účastníci konania uzatvorili zmluvu o pripojení v znení dodatkov podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z. Na základe zmluvy o pripojení a dodatkov k nej sa navrhovateľ zaviazal poskytovať odporkyni telekomunikačné služby v dojednanom rozsahu a odporkyňa sa zaviazala platiť za služby poplatky a cenu podľa cenníka, určeného pre zvolený užívateľský program. Tým, že odporkyňa neuhradila cenu a poplatky za poskytované služby za obdobie od 2/2008 do 6/2008 podľa vystavených faktúr v celkovej výške 856,66 Eur, navrhovateľ v súlade s § 43 ods. 5 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z. odstúpil od zmluvy o pripojení. Vychádzajúc z listinných dôkazov v spise mal okresný súd za dostatočne preukázané, že odporkyňa dlh navrhovateľovi nezaplatila. Návrh bol teda podaný dôvodne, čo do uplatnených neuhradených služieb vo výške 856,66 Eur, a preto okresný súd návrhu v tejto časti vyhovel. Pretože je odporkyňa preukázateľne v omeškaní so splnením peňažného dlhu, má navrhovateľ právo požadovať od nej podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania. Navrhovateľ uplatnil úrok z omeškania v zákonom dovolenej výške v súlade s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Úrok žiadal odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr, kedy bola odporkyňa preukázateľne v omeškaní so splatením jednotlivých dlžných súm. Z uvedených

dôvodov považoval okresný súd uplatnený úrok z omeškania za dôvodný a vyhovel aj tejto časti návrhu. Za nedôvodný považoval však okresný súd návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 357,23 Eur a 8,5 %-tného ročného úroku z omeškania zo sumy 357,23 Eur od 11.07.2008 do zaplatenia. Je nepochybné, že v danom prípade má zmluva o pripojení v spojení s dodatkami a všeobecnými zmluvnými podmienkami charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Odporkyňa obsah zmluvy, dodatkov a obchodných podmienok, a teda aj dojednanie (dodatok) o zmluvnej pokute pred ich podpisom podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť. Okresný súd konštatoval, že z rozhodovacej činnosti je mu známe, že navrhovateľ ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných (typových), resp. formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané vo viacerých prípadoch, tieto má vopred pripravené, a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. Navrhovateľ poskytol odporkyňu služby v rámci jeho podnikateľskej činnosti a odporkyňa pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej, či inej podnikateľskej činnosti. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenia. Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporkyňou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, navrhovateľ menil len výšku zmluvnej pokuty. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným znakom tejto úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. K základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. V danom prípade navrhovateľ zmluvnou pokutou zabezpečoval poskytnutie mobilného telefónu odporkyňu za akciovú, zníženú cenu. Okresný súd pri skúmaní zmluvnej pokuty prihliadol k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Za relevantnú považoval skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. V prípade mobilného telefónu Samsung J600E silver O2 bola akciová cena 1,- Sk, pričom bežná predajná cena bola 4.954,- Sk s DPH, ako to vyplýva z vianočnej ponuky mobilných telefónov, pričom zmluvná pokuta predstavovala sumu 10.762,19 Sk/357,23 Eur. V danej veci zmluvnú pokutu, tak ako je dojednaná, považoval okresný súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Podstatným v tomto smere je, že takto dojednaná zmluvná pokuta zavazovala odporkyňu k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej viazanosti, teda 24 mesiacov, a to aj v prípade, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované navrhovateľom, riadne plánil ich úhradu až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom v prípade nezaplatenia poslednej úhrady mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. V tomto smere navrhovateľ nerozlišoval medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. V oboch prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné, nakoľko podmienky, za akých navrhovateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. Rovnako je neakceptovateľné slovné spojenie uvádzané v dodatku k zmluve o pripojení v časti - v prípade porušenia „niektorých“ povinností účastníka podľa dodatku, vyvolávajúce neurčitý okruh rôznych porušení alebo vzťahov a výška zmluvnej pokuty nie je stanovená tak, aby zohľadnila intenzitu porušenia povinností. Nie je pritom právne významné, či aj dôjde reálne k porušeniu povinností zo strany spotrebiteľa, s ktorou je spájaná neprijateľná zmluvná podmienka, ale dôležité je, či objektívne zmluvná podmienka vyvoláva značný nepomer v právach a povinnostiach zúčastnených strán. Okresný súd mal za to, že v danom prípade by bolo neefektívne moderovať zmluvnú pokutu. Zo súdnej praxe je známe, že vo viacerých prípadoch došlo k zníženiu zmluvnej pokuty súdom a navrhovateľ ich naďalej používa v nezmenenej výške. Značné množstvo spotrebiteľov nepodá odpor proti platobnému rozkazu a vec sa v takom prípade končí bez moderácie zmluvnej pokuty. Zároveň mal okresný súd za to, že neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo, slúžiace k zníženiu neprimeranej zmluvnej pokuty, sa podľa názoru súdu uplatňuje v iných právnych vzťahoch ako spotrebiteľských, pretože vo vzťahu k

ustanoveniam § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ide o všeobecnejšiu úpravu. Osobitné normy § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami záväzkového práva v Občianskom zákonníku. Je nutné preto rešpektovať zásadu špeciálnej osobitnej normy na ochranu spotrebiteľa. Okresný súd mal za potrebné poukázať na skutočnosť, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Uvedené okresný súd konštatuje preto, že navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Vzhľadom na uvedené súd v zmysle § 153 ods. 3 O.s.p. vyhlásil zmluvnú podmienku v dodatku, týkajúcu sa zmluvnej pokuty, za neprijateľnú, a keďže z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo navrhovateľovi právo na plnenie a odporkyni povinnosť plniť, súd preto návrh o plnenie zo zmluvnej pokuty a príslušenstva k nej zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 ods. 1 - 3, § 53 ods. 1, 2, 4, § 54, § 544 Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 3 O.s.p. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že výrok o vyhlásení neprijateľnosti zmluvných podmienok vypustí a uloží odporkyni zaplatiť mu zamietnutú časť žalovanej sumy, vrátane úrokov z omeškania a trovy konania. Uviedol, že súd prvého stupňa pri hodnotení zmluvnej pokuty postupoval v rozpore s podstatou spotrebiteľského práva a neposúdil náležite všetky okolnosti dojednaní zmluvnej pokuty, nesprávne vyložil a aplikoval zákonné ustanovenia. Zdôraznil, že ochrana spotrebiteľa smeruje k vytvoreniu rovnováhy, nie preferencií postavenia zmluvnej strany len preto, že ide o spotrebiteľa. Tvrdil, že len posudzovanie výšky zmluvnej pokuty nepostačuje na komplexné posúdenie dojednaní o zmluvnej pokute. V danej veci zmluvná pokuta smerovala k dodržaniu dohodnutej doby trvania zmluvy, zabezpečovala tak dodržanie účelu zmluvy a jej ekonomického charakteru pre obe strany. Tak ako odporkyňa očakávala splnenie zmluvy - poskytovanie služieb podľa zmluvy, mobilného telefónu za zvýhodnenú cenu a dohodnutých benefitov, aj postupca očakával dodržiavanie dvoch základných a jediných povinností odporkyne - platiť dohodnutú cenu a dodržať dobu, na ktorú je zmluva uzavretá. Nezaplatením svojich záväzkov odporkyňa dosiahla v konečnom dôsledku zánik zmluvy o pripojení, čo je v rozpore s tým, čo deklarovala svojím podpisom. Zmluvná pokuta v určenej výške ako neprimeraná nebola pre odporkyňu dostačujúcou motiváciou pre dodržanie zmluvy. Postavenie spotrebiteľa nič nemení na povinnosti dodržiavať uzavreté zmluvy a ochrana spotrebiteľa nesmeruje k tomu, aby bol chránený spotrebiteľ pred dôsledkami vlastného porušovania zmluvných vzťahov bez ohľadu na to, o aké závažné porušenie ide. Súd prvého stupňa neposúdil dojednanie o zmluvnej pokute z hľadiska funkcií tohto ustanovenia, ktorého zmyslom je predísť porušovaniu zmluvy. Mal za to, že neexistuje vecný odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinnosti, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu týchto povinností zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu. Vytýkal súdu prvého stupňa, že sa nezaoberal správaním odporkyne a v odôvodnení rozsudku bez relevantného posúdenia veci sa zaoberal neprimeranosťou výšky zmluvnej pokuty. Vyslovil názor, že neovplyvnenie dojednaní o zmluvnej pokute neznamená automaticky neprijateľnosť daného ustanovenia a nespôsobuje nerovnováhu v postavení zmluvných strán. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d), f) O.s.p.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadрила.

Krajský súd vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v nadväznosti na § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje na vecne správne odôvodnenie okresného súdu, s ktorým sa stotožňuje a len pre zdôraznenie správnosti uvádza nasledovné:

V danej veci bol predmetom konania návrh navrhovateľa na zaplatenia sumy 856,66 Eur s príslušenstvom titulom zmluvy o pripojení, ktorú uzavrel právny predchodca navrhovateľa I. s odporkyňou dňa 25.11.2007 na základe žiadosti o uzavretie zmluvy o pripojení č. XXXXXXXXX a o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 357,23 Eur vyúčtovanej faktúrou č. XXXXXXXXXX, splatnou dňa 10.07.2008, uplatnil i úrok z omeškania a nárok na náhradu trov konania.

Rozsudok okresného súdu nebol napadnutý odvolaním účastníkmi v časti, v ktorej bolo návrhu navrhovateľa vyhovené (odporkyňa bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 856,66 Eur s prísl.), v tejto časti preto krajský súd rozsudok nepreskúmaval, nakoľko v tejto časti rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť (§ 206 O.s.p.).

Odvolačný súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o nárok navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v čl. II bod 2.3 dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 25.11.2007. Odvolacie námietky navrhovateľa, týkajúce sa jeho nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, sú totožné s námietkami, ktoré uplatnil pred súdom prvého stupňa a tieto nemohli prívodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní totiž neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z daného titulu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku v rozsahu týkajúceho sa zmluvnej pokuty a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Na doplnenie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva nasledovné:

Zmluva o pripojení a dodatok k zmluve o pripojení, uzavretý medzi účastníkmi dňa 25.11.2007, ktoré mali zakladať právo navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty, je svojím charakterom spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko bola uzavretá medzi dodávateľom spoločnosťou I. v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti a odporkyňou ako spotrebiteľom - fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva o pripojení a jej dodatok ako spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať neprijateľné podmienky, teda ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom za takúto neprijateľnú podmienku sa považuje aj ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 357,23 Eur v dodatku k zmluve o pripojení je podľa odvolacieho súdu práve takouto neprijateľnou podmienkou. Zmluvná pokuta vo výške 357,23 Eur je dojednaná bez ohľadu na to, kedy počas viazanosti 24 mesiacov došlo zo strany odporkyne ako spotrebiteľa k porušeniu zmluvných povinností, na ktoré sa vznik zmluvnej pokuty viaže. Výška zmluvnej pokuty je pritom zjavne neprimeraná k hodnote plnenia zo strany navrhovateľa a k závažnosti porušenia zmluvnej povinnosti zo strany odporkyne, a to aj s ohľadom na to, že sa viaže v podstate na akékoľvek porušenie zmluvnej povinnosti zo strany odporkyne ako spotrebiteľa. Uvedený spôsob dojednávania zmluvnej pokuty podľa odvolacieho súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, požaduje, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Ide teda o neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.2007 neplatná. Na uvedenom závere odvolacieho súdu nič nemení ani to, že odporkyňa bol podľa dodatku v zmluve o pripojení predaný mobilný telefón za zľavnenú kúpnu cenu. Predaj mobilného telefónu za zľavnenú kúpnu cenu je len prejavom ofenzívnej obchodnej politiky navrhovateľa, ktorý v snahe uspieť v konkurenčnom boji na relevantnom trhu predával mobilné telefóny za nižšiu ako skutočnú cenu. Podľa odvolacieho súdu nemôže mať preto žiadny vzťah k dôvodom neprijateľnosti dojednávanej zmluvnej pokuty. Keďže sa navrhovateľ domáhal zaplatenie zmluvnej pokuty 357,23 Eur spolu s úrokom z omeškania na základe dojednávania v zmluve o pripojení, ktoré odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa vyhodnotil ako neprijateľné, a tým neplatné, bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v napadnutej časti potvrdiť.

Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ navrhovateľ svoj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzoval od dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 25.11.2007 čl. II bod 2.3, je potrebné uviesť, že uvedená zmluvná podmienka v znení „Záujemca, resp. Účastník a Poskytovateľ sa dohodli, že ak záujemca, resp. účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto dodatku, Záujemca, resp. Účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10.726,19 Sk.“ bola opakovane súdmi, rovnako ako v tomto súdnom konaní, vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. konanie

vedené na Krajskom súde Trnava pod sp. zn. 24Co/387/2013) a v zmysle § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je navrhovateľ povinný zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyňi náhradu trov nepriznal, nakoľko odporkyňa náhradu trov neuplatnila a v odvolacom konaní jej preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.